

Nr 229.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående markförvärv för flygfältsarbeten; given Stockholms slott den 5 april 1946.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredraganden hemställt.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 april 1946.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAI, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler statsrådet Sköld, i egenskap av särskilt förordnad föredragande, fråga om markförvärv för flygfältsarbeten samt anför härutinnan följande.

Av de av 1944 års riksdag efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen nr 281 å allmän beredskapsstat II och III för budgetåret 1944/45 uppförda anslagen å tillhoppa 225 000 000 kronor till Åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m. var ett belopp av 24 000 000 kronor avsett för flygfältsarbeten. För att vid en inträffande arbetsmarknadskris snabbt kunna utnyttja detta anslag för sitt ändamål borde de med flygfältsarbetena sammanhängande mark-

frågorna dessförinnan lösas. Med anledning därav uppförde riksdagen efter förslag av Kungl. Maj:t i nyssnämnda proposition ett anslag av 1 700 000 kronor å allmän beredskapsstat II för budgetåret 1944/45 till markförvärv för flygfält.

Genom beslut den 15 juli 1944 fastställde Kungl. Maj:t allmän beredskapsstat II att lända till omedelbar efterrättelse såsom allmän förskottsstat II samt förklarade Sig vilja på framställning av vederbörande myndigheter efter prövning i varje särskilt fall ställa de å denna stat uppförda anslagen till föfogande dels för närmare planläggning av de med anslagen avsedda anläggningsarbetena dels, om och i den mån försörjnings- eller arbetsmarknadsläget det påkallade, för utförande av ifrågavarande arbeten.

Förutnämnda anslag å 1 700 000 kronor har endast anlåtats vid ett tillfälle, då Kungl. Maj:t bemyndigade flygförvaltningen att för förvärv av en mindre fastighet disponera anslaget intill ett belopp av 1 845 kronor.

Genom beslut den 12 januari 1945 uppdrog Kungl. Maj:t åt flygförvaltningen att med biträde av särskilda experter på jordbrukets område verkställa närmare utredning rörande möjligheterna att inom en kostnadsram av 2 250 000 kronor genomföra markförvärv, som erfordrades för vissa av flygförvaltningen till investeringsutredningen anmälda flygfältsarbeten.

I förslaget till investeringsreserv för budgetåret 1945/46 upptog investeringsutredningen i den allmänna investeringsreserven beläggningar av rullbanor för 8 805 000 kronor och med dessa arbeten sammanhängande fältutvidgningar för 4 681 000 kronor och i grovarbetsreserven fältutvidgningsarbeten för sammanlagt 19 207 000 kronor. I sistnämnda två belopp ingingo även medel för markförvärv.

I propositionen nr 265 till 1945 års riksdag hemställde Kungl. Maj:t om riksdagens bemyndigande att, intill dess allmän beredskapsstat för budgetåret 1945/46 av riksdagen fastställts, därest arbetsmarknadsläget så påfordrade, inom ramen av ett belopp av 150 000 000 kronor meddela beslut om utförande av arbeten, för vilka anslag uppförts å allmän beredskapsstat II och allmän beredskapsstat III för budgetåret 1944/45. Propositionen bifölls av riksdagen (skrivelse nr 450). Efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen nr 365 till fjolårets riksdag under dess höstsession förlängde riksdagen (skrivelse nr 584) giltigheten av nämnda fullmakt intill dess ny allmän beredskapsstat fastställts av riksdagen.

Kungl. Maj:t äger således för närvarande icke befogenhet att, om icke arbetsmarknadsläget så påfordrar, disponera medel å allmän beredskapsstat för förvärv av mark, som erfordras för genomförande av i beredskapsstaten upptagna flygfältsarbeten.

Vid den utredning rörande markförvärv för flygfält, som i enlighet med Kungl. Maj:ts förutnämnda uppdrag utföres av representanter för flygförvaltningen och vissa jordbrukstekniska experter, åsyftas att erhålla en generalplan för de på grund av de planerade flygfältsutvidgningarna erforderliga markförvärven, som innebär den ur ekonomisk och jordbruksteknisk synpunkt förmånligaste lösningen av hithörande problem. Därest flygfältsarbetena utan

tidsödande markförhandlingar vid behov omedelbart skola kunna igångsättas är det önskvärt att avtal om erforderliga markförvärv slutas på ett tidigt stadium. Det synes knappast lämpligt sluta dylika avtal med mindre erforderliga medel anvisats. Jag finner mig av denna anledning böra förorda, att särskilda medel äskas å riksstat för förvärv av mark för flygfältsutvidgningar. Jag förutsätter emellertid, att det i många fall skall visa sig möjligt att efter förvärv av visst markområde utarrendera detsamma till den föregående ägaren med förbehåll att marken efter viss kortare uppsägnings-tid vid behov skall kunna tagas i anspråk för flygfältsarbeten. Härigenom skulle nämligen dels det i marken nedlagda kapitalet i viss utsträckning kunna förräntas, dels ock markens produktiva utnyttjande i minsta möjliga utsträckning rubbas.

Å allmän beredskapsstat för nästa budgetår ha upptagits omkring 14 000 000 kronor i den särskilda grovarbetsreserven för flygfältsarbeten och omkring 7 000 000 kronor i den allmänna investeringsreserven för flygfältsutvidgningar.

Av en under hand från flygförvaltningen överlämnad promemoria inhämtas, att kostnaderna för genomförande av för dessa arbeten erforderliga markförvärv beräknas uppgå till 2 180 000 kronor. Härvid har dock ingen hänsyn tagits till eventuellt utgående intrångsersättningar eller till merkostnader på grund av att större områden än som ursprungligen ansetts erforderligt måste förvärvas av lantmäteritekniska skäl.

Jag finner lämpligt att detta belopp, nedåt avrundat till 2 000 000 kronor, lägges till grund för Kungl. Maj:ts medelsäskande. Jag förutsätter dock, att medel för markförvärv ställas till flygförvaltningens förfogande först efter det förutnämnda generalplan är upprättad och efter prövning av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall.

Under åberopande av det anförda får jag sålunda hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å kapitalbudgeten under Försvarets fastighetsfond, Flygvapnets delfond, till *Markförvärv för flygfältsarbeten* för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 2 000 000 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Anders Broberg.
